

Keresztyén egység

János 17,20-26

Szentháromság ünnepe utáni 17. vasárnap

1953. szeptember 27.

A mai ige Jézus főpapi imádságának vége. Az imádkozást minden jóérezsű ember tiszteletben tartja. Az imádkozó embert nem zavarja. Ha rányitja történetesen az ajtót, csendben visszahúzódik. Az imádkozó ember közelében elhalkul a hangos beszéd, lábujjhegyen megy tovább az előbb még döngő lépés. Adjuk meg ezt a tiszteletet mi is ennek az imádságnak.

Spener, a XVII. század végének híres és áldott lelkésze (†1705), 40 éves lelkési szolgálata alatt sohse mert Jézus főpapi imádságáról prédikálni, mikor azonban halálos ágyán feküdt, háromszor felolvastatta magának János evangéliumának egész 17 fejezetét, az egész főpapi imádságot. Ezzel a tisztelettel figyeljünk mi is reá!

Ezt különösen is elvárhatja tőlünk Jézus főpapi imádságának a vége. Ez az imádság ugyanis három részre oszlik. Az elsőben önmagáért imádkozik Jézus, a másodikban a tanítványaiért, a harmadikban az egyházért, mi értünk. A mai ige ez a harmadik rész. Csenedesdjünk el teljesen, hiszen rólunk van szó, személy szerint érted és értem imádkozik Jézus! Mit kér a számunkra az Atyától? Az egységet. A keresztyén egységért imádkozik.

1. Ez az imádság mindenelőtt megszégyeníti minket.

Arra emlékeztet, hogy a keresztyén egység hiánya Jézus fájdalma.

Minden könnyörgés hiányérzetből fakad. Minden hiányérzet fájdalom. Az a tény tehát, hogy Jézus könnyörög a keresztyének egységéért, azt mutatja, hogy fájdalmasan hiányolja annak meglétét. Mi is szenvedünk a keresztyénység szétszakadozottsága miatt. Az egyik világgyűlés bűnnek, tragédiának és botránynak bélyegezte ezt a szétszakadozottságot. Ha nekünk ennyire fáj, mennyire fájhat ez akkor a szeretet Mesterének!

Jézus fájdalmának nagyságát mutatja, hogy ebben a könnyörgésben olyanért imádkozik, ami csak később, az egyháztörténelem folyamán fog bekövetkezni. Jézus tehát a jövőbe néz, amikor itt imádkozik s egy képen látja az egyháztörténelem minden szakadását. Látja a zsidó és pogány keresztyének szenvedélyes vitáját, a keleti és nyugati egyház nagy szakadását, az eretneküldözéseket, a kínzó kamrák gyötrelmeit, a máglyák lobogását, a mi gályarabjaink elgyötört alakját. Részleteiben is borzalmas képek, hát még így együtt, a tér és idő korlátait levetve, egy képen!

Jézus fájdalmának nagyságát mutatja az is, hogy nem elégszik meg az egységért való egyszери imádkozással. Újra meg újra visszatér erre a kérdésre. Többször ismétli. Nem tud napirendre térni fölötte. Vannak fájdalmak, amiket nem lehet elfelejteni. Sajgásuk mindig eszünkbe juttatja, hogy vannak. Ilyen ez a fájdalom is.

De talán legjobban az mutatja, hogy mennyire fáj ez Jézusnak, hogy így fogalmazza meg a kérését: „Atyám, akarom”. Ő, aki mindig alárendelte saját akaratát az Atya akaratának, itt kemény ostrommal rohamozza meg Isten atyai szívét, hogy legyen meg a saját akarata.

Fáj-e mindez neked úgy, mint Jézusnak? Imádkozol-e azért és akarod-e, hogy másképp legyen?

2. Jézust azonban nemcsak érzelmi okok hajtják erre a könnyörgésre.

Úgy látja, hogy a keresztyéni egység világszükséglet. Kétszer is elmondja imádságában, hogy a keresztyén egységre azért van szükség, hogy megismerje és elhiggye a világ, hogy az Atya küldötte őt (21,23 v.) A keresztyén egység tehát nemcsak azért jó és kívánatos, mert az atyafiak békességes együttlakozása boldogság, hanem azért is, mert az egységnek misszionáló ereje van. A keresztyén egység meggyőző hatással van a világra. Amit el nem ér tudós bizonygatás, hívó bizonyágtétel, szenvedélyes propaganda, az érett gyümölcsként hull a békén és szeretetben együtt élő keresztyénység ölébe: A világ elhiszi, hogy Jézus Krisztus Isten fia.

Fordítva is igaz. Hiába minden teológiai tudomány, hitvédelmi ügyesség, bátor bizonyágtétel, lelkes prédikáció, ha a világ azt látja, hogy a keresztyének farkasszemet néznek egymással, lövészárkokat ásnak egymással szemben s onnan lesipuskáznak egymásra.

Gondolj itt most arra, hogy a keresztyén misszió sok veresége itt találja magyarázatát: az egyházak áldatlan vetélkedésében, a különböző lelki mozgalmak egymást ócsárlásában, a különböző kegyességi típusok szórszálhasogató vitáiban, s végeredményben abban, hogy te nem élsz keresztyén testvéreiddel egységben és békességben. Nehezedjék rá lelkiismeretedre ez a roppant felelősség: Én vagyok akadály a Krisztus imádsága meghallgatásának, Isten Országá diadalának, emberek üdvösségének! Nincs annak joga panaszkodni azért, hogy a világ pogány, aki maga az oka a világ pogányságának.

3. Ez a felelősség annál nagyobb, mert a keresztyén egység nemcsak világszükséglet, hanem a keresztyén egység lehetősége is.

Ennek igazolására elég az a tény, hogy Jézus imádkozott érte. Amiért imádkozunk, az rendszerint túlhaladja az erőnket, de nem lehetetlen. Az egységet Jézus annyira szükségesnek, annyira nehéznek, de annyira lehetségesnek is tartotta, hogy imádkozott érte. Mindazok a próbálkozások tehát, amelyek az egységtörekvésben kudarcra jártak, nem bírnak bizonyító erővel arra, hogy ez a vállalkozás lehetetlenség. Csak azt mutatják, hogy nem voltak tiszták az indokok és nem voltak helyesek a célok, amik mozgatták a munkát. Ha ugyanis az egységtörekvés mögött nem Krisztus dicsősége és az emberek üdvössége áll, mint indok, hanem az ember dicsősége, vagy az egyház diadala, akkor annak előre meg van pecsételve a sorsa. Befejezetlen, csonka marad, mint a Bábel tornya, s csak még nagyobb szétszakadozottságra vezet. És ha a cél az egyházak külső, szervezeti, e világi egysége, valami külső egyenlősítés, a keresztyén egyenruhásítása, akkor megraboljuk Istennek a különböző felekezetekben és a különböző keresztyén típusokban jelentkező sokszínű gazdagságát, s valami olyan lehetetlenre vállalkozunk, mintha valaki emberi testet akarna formálni, melyben nincs kéz, láb, szem, csak csupa kéz, vagy csupa láb vagy csupa szem. Jelei is vannak annak, hogy a keresztyén egység lehetséges. Az egyházak világtanácsa nagy gyűlései, konferenciái, a nemzetközi egyházi szeretetszolgálat, melynek áldásaiban a mi egyházunk is részesült s nem utolsó sorban az is, hogy Isten a történelmi eseményekkel rákényszerítette hazánkban is az egyházakat az egymás elleni harc feladására és tartós fegyverszünetre.

4. Ami lehetőség, az feladat is.

A keresztyén egység tehát feladat is.

Mi ebben a mi feladatunk? A keresztyén egységért mindenekelőtt imádkoznunk kell. Ebben nem szabad megrestülnünk s ezt nem szabad lekicsinyelnünk. Ne felejtse el, hogy veled imádkozik Jézus, és Jézussal imádkozol te, tehát Jézussal vagy imaközösségben, mikor a keresztyén egységért imádkozol. Azután mindent el kell követnünk azért, hogy egység legyen a gyülekezetünkön és egyházunkon belül. Küzdenünk kell elsősorban önmagunk szívében minden bűnös emberi indulatból származó szakadás és viszály ellen.

Azután munkálnunk kell az egyházak közötti békességet. Nem tanközösségre és szokásközösségre kell törekednünk, hanem szeretetközösségre. Bármily fájdalmas is a megosztottság ténye, az egységet sohasem szabad üdvöntő igazságok rovására keresnünk. A megalkuvás, vagy életfontosságú igazság feladása sohasem vezet egységre. Furcsán hangzik, de így igaz: Csak úgy élhetünk az Egyházban, ha hűségesen élünk a saját egyházainkban. Harcolnunk kell azonban minden felekezeti gyűlölködés ellen, s munkálnunk kell az Isten iránti engedelmességnek, a kölcsönös szolgálatnak és a szeretetnek egységét.

Legfőképpen pedig munkálnunk kell a Krisztussal való egységünket. Ebben az imádságban is ezért könyörög Jézus. Minél közelebb kerül az egyes ember és az egyes egyház Krisztushoz, annál közelebb kerül mindig a másik emberhez és a másik egyházhoz is.

Ne felejtse el, hogy ebben a munkában Jézus előtted jár az imádságával!

5. Ebből az imádságból világos, hogy Jézus hisz a keresztyén egységben.

A keresztyén egység számunkra is hitcikk. Minden vasárnap valljuk nyilvánosan: Hiszek egy keresztyén Anyaszentegyházat, szenteknek közösségét. Az, hogy a keresztyén egység hitcikk nemcsak azt jelenti, hogy hiszünk abban, hogy Jézus imádsága teljesülni fog, ha eljön az Ő órája, addig pedig ádventben élünk és hitben várunk. A hit nemcsak reménység, hanem a reményelt dolgok a hitben valóságosak is (Zsid 11,1). A keresztyén egység is láthatatlanul, s elrejtve, de mégis valóság. Jézus ezt megadta. Így imádkozik: „Őnekik adtam, hogy egyek legyenek, amiképpen mi egy vagyunk” (23.v.). Ha magunkra nézünk, csak kételkedni tudunk a keresztyén egységben, sőt kétségbe esni fölöle, de ha Krisztusra nézünk, akkor tudunk hinni benne. Valaki egyszer azt mondotta: Balga az az ember, aki azért nem hisz az egyházban, az egyház egységében, mert egy egyház helyett egyházak vannak. Ez éppoly balgatagság, mintha valaki nem hinne Krisztus feltámadásában, mert még mindig vannak halottak (Lüthi).

Jézus hitte, akarta és imádkozott azért, hogy legyen egy nyáj, nem egy akol, hanem egy nyáj és egy pásztor. Hiszed-e, akarod-e, imádkozol-e te is érte? Ámen.